

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Γενική Γραμματεία
Ψηφιακής Διακυβέρνησης
& Απλούστευσης Διαδικασιών

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
Τμήμα Ανοικτής Διακυβέρνησης και Διαφάνειας
diavgeia@mindigital.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΠΡΟΣ:
ΟΠΩΣ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Θέμα: “Ρύθμιση λεπτομερειακών και τεχνικών θεμάτων Ψηφιακής Διαφάνειας και του Προγράμματος Διαύγεια”

Στον ψηφισθέντα Νόμο 4727/2020 ([ΦΕΚ 184 Α/23-9-2020](#)) για την Ψηφιακή Διακυβέρνηση και τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες ενσωματώνεται Κεφάλαιο ΙΑ’ (άρθρα 75 έως 83) του οποίου αντικείμενο αποτελεί η ψηφιακή διαφάνεια και το [πρόγραμμα «Διαύγεια»](#) και συγκεκριμένα η ρύθμιση της υποχρέωσης ανάρτησης στο Διαδίκτυο πράξεων των φορέων του δημοσίου τομέα, καθώς και η δημιουργία των προϋποθέσεων και διαδικασιών για τη διασφάλιση ευρύτατης δημοσιότητας αυτών. Με το Ν.4727/2020 στοχεύθηκε η σύνταξη ενός μοναδικού, ενιαίου νομοθετικού κειμένου με αντικείμενο τη ρύθμιση θεμάτων ψηφιακής διακυβέρνησης στο δημόσιο τομέα. Στο νόμο συγκεντρώνονται και επικαιροποιούνται ποικίλες διατάξεις από διάσπαρτα νομοθετήματα τουλάχιστον δεκαπέντε ετών, ενώ προστίθενται και νέες διατάξεις, προκειμένου να συγκροτηθεί η απαραίτητη θεσμική και νομοθετική βάση πάνω στην οποία θα εξελιχθεί το Ψηφιακό Κράτος.

Μετά την έκδοση της υπ’ αριθμό 14492 ΕΞ 2021/17.05.2021 Υπουργικής Απόφασης¹ ([ΦΕΚ 2157 /Β/25-5-2021](#), ΑΔΑ: [90ΒΦ46ΜΤΛΠ-5ΡΓ](#)), με την οποία ρυθμίζονται λεπτομερειακά και τεχνικά θέματα για την εφαρμογή του Κεφαλαίου ΙΑ’ και προς αντιμετώπιση ερωτημάτων φορέων/ενδιαφερομένων που ετέθησαν υπόψη μας, διευκρινίζουμε τα εξής:

¹ Η Απόφαση εκδόθηκε δυνάμει της εξουσιοδοτικής παρ. 47 του άρθρου 107 του Ν. 4727/2020 και καταργεί την προγενέστερη υπό στοιχεία ΕΞ 604/2012 (Γ.Υφ.) ΔΙΣΚΠΟ/Φ.1/οικ. 10885/30-4-2012 υπουργική απόφαση ([ΦΕΚ 1476 Β/3-5-2012](#), ΑΔΑ: [Β49ΘΧ-7Α2](#)).

1. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 77 του ν. 4727/2020 γίνεται αναφορά σε ανάρτηση των πράξεων που προσδιορίζονται στο άρθρο 76 του νόμου στους δικτυακούς τόπους που διατηρούν οι εκάστοτε υπόχρεοι στην ανάρτηση πράξεων φορείς. Εν προκειμένω δεν εννοούνται οι εκάστοτε δικτυακοί τόποι που λειτουργούν οι φορείς εκτός του Προγράμματος Διαύγεια, δηλαδή οι οικείες ιστοσελίδες. Όπως εξειδικεύεται με το άρθρο 2 της υπ' αριθμό 14492 ΕΞ 2021/17- 05-2021 Υπουργικής Απόφασης, ως Δικτυακός Τόπος Φορέα νοείται ο επιμέρους δικτυακός τόπος κάθε φορέα στην ηλεκτρονική διεύθυνση [https://diangeia.gov.gr/\[κωδικός φορέα\]](https://diangeia.gov.gr/[κωδικός φορέα]) στον οποίο συλλέγεται το σύνολο των πράξεων που αναρτά στο Διαύγεια σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κεφαλαίου ΙΑ' του Ν. 4727/2020. Ο [κωδικός φορέα] είναι η ονομασία του φορέα με λατινικούς χαρακτήρες (latin name) και επιλέγεται κατά τη διαδικασία δημιουργίας του στο Διαύγεια. Για παράδειγμα, ο επιμέρους δικτυακός τόπος του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης είναι <https://diangeia.gov.gr/f/mindigital> και ο κωδικός (latin name) του φορέα είναι "mindigital".
2. Επαναλαμβάνεται, με την παρ. 1 του άρθρου 4 της ΥΑ, ήδη εφαρμοζόμενη οδηγία σύμφωνα με την οποία η ένταξη νέων υπόχρεων φορέων στο Πρόγραμμα Διαύγεια γίνεται από τους εποπτεύοντες αυτών φορείς. Τεχνικά αυτό γίνεται από χρήστες των εποπτευόντων φορέων με δικαιώματα διαχειριστή, σε συνεργασία φυσικά με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες του φορέα τους. Σχετική τεκμηρίωση διατίθεται στην σελίδα «[Εκπαιδευτικό Υλικό](https://diangeia.gov.gr/educationalMaterial)» του Διαύγεια (<https://diangeia.gov.gr/educationalMaterial>) στην ενότητα «Ενέργειες Διαχειριστή Φορέα» (μετά από σύνδεση των διαχειριστών με τους κωδικούς τους στο σύστημα).

Στην περίπτωση που νέοι υπόχρεοι φορείς διαπιστώσουν, μετά τον απαιτούμενο έλεγχο στο θεσμικό πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία τους, ότι δεν εποπτεύονται από φορέα υπόχρεο στο Διαύγεια, και μόνο τότε, αποστέλλεται σχετικό αίτημα ένταξης στην υπηρεσία μας. Με το αίτημα δηλώνεται τεκμηριωμένα ότι οι προς ένταξη φορείς πράγματι δεν υφίστανται σε σχέση εποπτείας από φορέα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020 ενώ αυτό περιλαμβάνει υποχρεωτικά

- α) Το ΑΦΜ του φορέα.
- β) Στοιχεία ΦΕΚ ίδρυσης ή άλλου σχετικού (λχ αριθμός ΓΕΜΗ).
- γ) Ημερομηνία ίδρυσης του φορέα.
- δ) Όνομα, Επώνυμο, e-mail και υπηρεσιακό τηλέφωνο υπεύθυνου ΟΔΕ (Διαχειριστή του Προγράμματος) και απόφαση ορισμού αυτού.

και προαιρετικά δηλώνεται

- α) Διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (e-mail) του φορέα.
- β) Ιστοσελίδα του φορέα.

Αντίστοιχη τεκμηριωμένη ενημέρωση περιέρχεται στην υπηρεσία μας σε περίπτωση κατάργησης ή συγχώνευσης φορέα, προκειμένου να προβούμε στις διαχειριστικές ενέργειες που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 4 της ΥΑ. Εφιστούμε την προσοχή στις υποχρεώσεις που ανατίθενται στους εποπτεύοντες φορείς με την παρ. 4 του άρθρου 4 της ΥΑ.

3. Υπενθυμίζεται η υποχρέωση των φορέων να συγκροτήσουν/επικαιροποιήσουν τις Ομάδες Διοίκησης Έργου που προβλέπονται με την παρ. 1 του άρθρου 80 ν. 4727/2020, κατά τρόπο ώστε σε κάθε φορέα να υφίσταται ενεργός ΟΔΕ. Οι Ομάδες στελεχώνονται από υπαλλήλους οι οποίοι διαθέτουν κατάλληλες διοικητικές και τεχνικές γνώσεις (παρ. 2 του άρθρου 5 της ΥΑ), ωστόσο το ως άνω θεσμικό πλαίσιο δεν υπεισέρχεται σε ζητήματα γνωστικού πεδίου των συμμετεχόντων σε αυτή, τα οποία αποτελούν αντικείμενο ουσιαστικής κρίσης του εκάστοτε φορέα, αφού λάβει φυσικά υπόψη το αντικείμενο της ΟΔΕ (τεχνική, διαδικαστική και οργανωτική υποστήριξη της ανάρτησης νόμων και πράξεων στο διαδίκτυο). Ήδη εκ του γεγονότος ότι το αντικείμενο της ΟΔΕ διακρίνεται από αυτό της ανάρτησης πράξεων επισημαίνουμε ότι κριτήριο για την στελέχωσή της πρέπει να είναι η δυνατότητα ουσιαστικής συνδρομής στο έργο της, ανεξάρτητα από την σύμπτωση, στο εκάστοτε μέλος, της ιδιότητας του αναρτητή πράξεων στο Διαύγεια. Αντίστοιχα, ούτε το Κεφ. ΙΑ΄ του νόμου ούτε η εξεταζόμενη ΥΑ υπεισέρχονται σε ειδικότερα ζητήματα συγκρότησης των ΟΔΕ - λχ αν η ΟΔΕ ενός Δήμου μπορεί να στελεχωθεί από ειδικούς συμβούλους ή συνεργάτες του Δημάρχου. Τα ζητήματα αυτά αντιμετωπίζονται με βάση τους κανόνες που διέπουν την συγκρότηση των συλλογικών οργάνων του εκάστοτε φορέα. Ο τρόπος στελέχωσης της Ο.Δ.Ε, αποτελεί ζήτημα εσωτερικής οργάνωσης κάθε φορέα, το οποίο απόκειται στην αποκλειστική αποφασιστική αρμοδιότητα των οργάνων διοίκησής του.

Σημειώνεται, επιπροσθέτως, ότι με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 77 του νόμου ορίζεται ότι *"Η μη ανάρτηση ή η μη έγκαιρη ανάρτηση στο διαδίκτυο των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 76 συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για το όργανο που την εξέδωσε ή για τον υπάλληλο που έχει την ευθύνη για την ανάρτηση."* Κατά συνέπεια, η χορήγηση κωδικών για την ανάρτηση πράξεων στο Διαύγεια προϋποθέτει η εργασιακή σχέση του λαμβάνοντος τους κωδικούς να είναι συμβατή με την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου, διαφορετικά η παραπάνω ρύθμιση καθίσταται ανενεργός. Τα παραπάνω πρέπει να ελέγχονται πριν την χορήγηση κωδικών για την ανάρτηση πράξεων στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Με την παρ. 4 του άρθρου 5 της ΥΑ ορίζεται, μεταξύ άλλων ευθυνών των Διαχειριστών του Προγράμματος Διαύγεια στους φορείς, η ευθύνη ενεργοποίησης της δυνατότητας χρηστών να αναρτούν μέσω διεπαφής προγραμματισμού (χρήστες API). Με ηλεκτρονικό μήνυμα, μέσω της ιστοσελίδας του Διαύγεια, θα ενημερώσουμε για την εκκίνηση της σχετικής λειτουργίας,

μετά την ολοκλήρωση σχετικής τεχνικής παρέμβασης στο σύστημα. Στο μεσοδιάστημα, αιτήματα απόδοσης δικαιωμάτων API σε χρήστες δρομολογούνται στην Υπηρεσία μας στη θυρίδα diavgeia@mindigital.gr. Σημειώνουμε ότι με την εκκίνηση της σχετικής λειτουργίας οι διαχειριστές θα πρέπει να τηρούν πλήρες, τεκμηριωμένο αρχείο με τις ενέργειές τους για την απόδοση δικαιωμάτων API.

Ευρύτερα, οι οριζόμενοι ως Συντονιστές και Διαχειριστές Διαύγεια σε κάθε φορέα έχουν σημαντικές τεχνικές δυνατότητες αλλά και θεσμικές ευθύνες, όπως αυτές προδιαγράφονται με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 5 της ΥΑ. Για τον λόγο αυτό οι φορείς παρακαλούνται να σταθμίσουν και να προβούν σε όποιες επικαιροποιήσεις ή βελτιωτικές ενέργειες κριθούν απαραίτητες, ιδίως προς αποφυγή φαινομένων φορέων στους οποίους, λχ, δεν υφίσταται καν υπάλληλος με δικαιώματα Διαχειριστή για το Πρόγραμμα Διαύγεια.

4. Με την παρ. 7 του άρθρου 6 αναπαράγεται ήδη εφαρμοζόμενη οδηγία σύμφωνα με την οποία η ανάρτηση πράξεων σε περίπτωση συναρμοδιότητας (λχ Κ.Υ.Α.) γίνεται από τον επισπεύδοντα φορά, με την κατάλληλη επιλογή κατά την ανάρτηση, δια της οποίας η πράξη αναρτάται ταυτόχρονα στους δικτυακούς τόπους των συναρμόδιων φορέων. Ιδίως εστιάζουμε στο β' εδάφιο της παρ. 8 του ίδιου άρθρου το οποίο αφορά την περίπτωση πράξεων που αναρτώνται στο Διαύγεια μετά τη δημοσίευσή τους σε ΦΕΚ. Ο νέος κανόνας ορίζει ειδικότερα ότι όταν εκδίδονται διορθώσεις σφαλμάτων των ως άνω πράξεων (βάσει σχετικού υποδείγματος του Εθνικού Τυπογραφείου), αναρτώνται και αυτές στο Πρόγραμμα Διαύγεια ευθύς μόλις γίνει γνωστός στο φορέα ο αριθμός του φύλλου Εφημερίδας της Κυβέρνησης στο οποίο θα δημοσιευθούν. Η ανάρτησή τους γίνεται στο ίδιο είδος με την αρχική πράξη και με υποχρεωτική καταχώρηση του Α.Δ.Α. της ως σχετικού.
5. Σχετικά με το ζήτημα της ανάκλησης αναρτήσεων από το Πρόγραμμα Διαύγεια, με το άρθρο 7 της ΥΑ έχουμε παραπομπή στο άρθρο 79 του ν. 4727/2020, το οποίο, μεταξύ άλλων, τροποποιεί την προισχύουσα νομοθεσία ενσωματώνοντας μεταγενέστερες εξελίξεις στο πεδίο της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Με την ίδια διάταξη, η απαγόρευση ανάρτησης επεκτείνεται ρητά σε δεδομένα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα, όπως αυτά ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό παραπέμπουμε και στην πρόσφατη, [υπ' αριθμό 21/2021, Απόφαση](https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/epiboli-kyroseon-ston-dopaka-dimoy-tayroy-moshatoy-gia-paranomi)², με την οποία η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έδωσε εντολή σε φορέα να προχωρήσει στη διαγραφή (ανάκληση) πράξης (ανάρτησης) όχι καταρχήν επειδή περιείχε ταυτοποιητικά προσώπου δεδομένα αλλά

² <https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/epiboli-kyroseon-ston-dopaka-dimoy-tayroy-moshatoy-gia-paranomi>

επειδή ο φορέας δεν τεκμηρίωσε τη νομιμότητα της υπό κρίση ανάρτησης· εστιάζοντας, με άλλα λόγια, στο ότι η παραπάνω πράξη δεν ήταν, πρωτογενώς, αναρτητέα στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Για τις περιπτώσεις ανάρτησης εντελώς λανθασμένου εγγράφου ή πολλαπλής ανάρτησης πανομοιότυπου εγγράφου παραπέμπουμε στην [υπ' αριθμό 41976/9-11-2018 εγκύκλιο](#)³ η οποία, κατά τα σκέλη της που αφορούν μη μεταβληθείσα νομοθεσία, εξακολουθεί να ισχύει.

6. Παρακαλούμε δείτε υποχρεώσεις τόσο των διαχειριστών όσο και των χρηστών που προβλέπονται με το άρθρο 9 της ΥΑ. Τονίζεται ότι για την εγγραφή νέου υπαλλήλου στην εφαρμογή δημιουργείται καινούργιος χρήστης (σε αντίθεση λχ με την αλλαγή στοιχείων υπάρχοντος χρήστη). Παρομοίως, στην περίπτωση όπου, για οποιονδήποτε λόγο, ένας χρήστης που πρέπει να αφαιρεθεί από την εφαρμογή επιλέγεται η απενεργοποίησή του (έναντι της διαγραφής) σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες στον ιστότοπο της εφαρμογής.
7. Επιπροσθέτως και σχετικά με ρυθμίσεις των άρθρων 76 παρ. 4 και 77 παρ. 6 του ν. 4727/2020, κατά τις οποίες από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης στο Διαύγεια εξαιρούνται τα έγγραφα και τα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) και δεδομένου ότι η υλοποίηση των απαιτούμενων τεχνικών παρεμβάσεων για την επίτευξη της προβλεπόμενης διασύνδεσης μεταξύ του ΚΗΜΔΗΣ και του Προγράμματος Διαύγεια δεν έχει πραγματοποιηθεί, θέση της υπηρεσίας μας είναι ότι η υποχρέωση αυτοτελούς, μη αυτόματης ανάρτησης των επίμαχων πράξεων κατευθείαν στο Πρόγραμμα Διαύγεια από τον εκάστοτε εκδότη τους, εξακολουθεί να ισχύει.
8. Στο πλαίσιο διενέργειας σχετικού ελέγχου, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας έθεσε υπόψη της Υπηρεσίας μας το ζήτημα της υποχρεωτικότητας ανάρτησης στο Πρόγραμμα Διαύγεια των ανακοινώσεων - προσκλήσεων ενδιαφέροντος για σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου. Η Αρχή εστίασε ειδικότερα σε αμφιβολίες που πιθανώς εγείρονται για το αναρτητέο των επίμαχων πράξεων εκ του γεγονότος ότι η μεν νομοθεσία ορίζει ότι στο Διαύγεια αναρτώνται «προκηρύξεις πλήρωσης θέσεων με διαγωνισμό ή με επιλογή», οι δε εξεταζόμενες συμβάσεις δεν συνιστούν «πλήρωση θέσεων» με τη στενή έννοια του όρου. Στο πλαίσιο αυτό και προς

3

<https://diavgeia.gov.gr/legislationdocs/%CE%9D%CE%9F%CE%9C%CE%9F%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%99%CE%91/%CE%95%CE%93%CE%9A%CE%A5%CE%9A%CE%9B%CE%99%CE%9F%CE%99/41976-2018-11-09.pdf>

διασάφηση του πεδίου σημειώνουμε ότι, εφόσον επέχουν θέση προκήρυξης, τόσο οι παραπάνω όσο και οι ανακοινώσεις για σύναψη συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου⁴ αναρτώνται στο Πρόγραμμα Διαύγεια, στο είδος «Προκήρυξη Πλήρωσης Θέσεων» και ανεξάρτητα από τις λοιπές ενέργειες δημοσιότητας (π.χ. δημοσιοποίηση στις εφημερίδες του Νομού και τοιχοκόλληση στους πίνακες ανακοινώσεων της υπηρεσίας), που έχει αξιοποιήσει ο φορέας.

Παρακαλούμε να εξαντλήσετε κάθε μέσο για την ταχύτερη δυνατή κοινοποίηση της παρούσας στο σύνολο των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που βρίσκονται υπό την εποπτεία σας και εμπίπτουν στις διατάξεις του Κεφάλαιου ΙΑ' του ν. 4727/2020. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εγκύκλιος απευθύνεται στο σύνολο των χρηστών του «Προγράμματος Διαύγεια», μέσω της λειτουργίας «Έκτακτες Ανακοινώσεις» (μετά την είσοδό τους με τους κωδικούς τους στο σύστημα).

Για την άμεση ανταπόκριση σε τυχόν προβλήματα/ερωτήματα που ανακύψουν, παρακαλούμε για την χρήση του μηχανισμού υποβολής αιτημάτων που διατίθεται στη διεύθυνση <http://ticketing.ktpae.gr/diavgeial/Default.aspx?frm=4>. Παράλληλα, εφόσον απαιτηθεί η αποστολή μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (π.χ. με συνημμένα), η ενέργεια αυτή συντελείται στη θυρίδα diavgeia@mindigital.gr.

Με Εντολή Υπουργού

Ο Γενικός Γραμματέας

Ψηφιακής Διακυβέρνησης & Απλούστευσης Διαδικασιών

Λεωνίδας Χριστόπουλος

⁴ Δείτε σχετικά την Πράξη 1/2017, Τμήματος VII, Κλιμακίου Προληπτικού Ελέγχου Δαπανών του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο):

- 1 Όλα τα Υπουργεία
- Διευθύνσεις Διοίκησης
- 2 Όλες οι Γενικές και Ειδικές Γραμματείες
- Διευθύνσεις Διοίκησης
- 3 Όλες οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
- Διευθύνσεις Διοίκησης (Με την παράκληση να κοινοποιήσουν την παρούσα στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού της χωρικής αρμοδιότητάς τους)
- 4 Όλες οι Περιφέρειες
- Διευθύνσεις Διοίκησης
- 5 Όλοι οι Δήμοι
- Διευθύνσεις Διοίκησης
- 6 Όλες οι Ανεξάρτητες Αρχές

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφεία κκ. Υφυπουργών
3. Γραφείο κκ. Γενικών Γραμματέων